

Abstrakt

Manipulační hypotéza pojednává o schopnosti některých parazitických organismů účelně pozměňovat fenotyp hostitele pro usnadnění vlastního přenosu. Parazit tím získává selekční výhodu a ve srovnání s nemanipulujícími druhy bývá reprodukčně úspěšnější. Tento fenomén lze pozorovat i u některých zástupců parazitických helmintů. Objektem manipulace helminty bývají nejčastěji bezobratlí živočichové, kteří jim slouží jako mezihostitelé. U infikovaných zvířat můžeme sledovat nápadné morfologické změny, nepřírozené pohybové reakce, či dokonce sebevražedné tendence. Manipulaci lze rozdělit na přímou a nepřímou, a to v závislosti na tom, zda je parazit schopen působit bezprostředně na nervovou tkáň hostitele. K vyvolání požadované behaviorální odpovědi lze dospět i jinými cestami, např. narušením metabolismu hostitele či za pomoci složitých interakcí s imunitním systémem. Tato práce se zaměřuje především na představení různých strategií, které jsou u manipulátorů z řad helmintů nejčastěji popisovány.

Klíčová slova: Helmint, hostitel, infekce, manipulace, změna chování, rozšířený fenotyp